

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของการวิจัย

การศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อมวลมนุษยชาติ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญ และเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองเพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ อิสลามจึงสนับสนุนและส่งเสริมให้มนุษย์ได้รับการศึกษา และถือว่าการศึกษา เป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคนไม่ว่าหญิงหรือชายจะต้องแสวงหาความรู้ ดังที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ กล่าวไว้ว่า ((طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ)) ความว่า “การศึกษาหาความรู้เป็นฟريضะห์ (หน้าที่) ของมุสลิมทุกคน” (บันทึกโดย Ibn Majah : 224) นอกจากนี้ มีโองการมากกว่า 900 แห่ง ที่ปรากฏใน อัลกุรอานได้เรียกร่องเชิดชวนและชี้นำมนุษย์สู่การศึกษาหาความรู้ (Fatimah Ismail, 1981 : 80) เพื่อมนุษย์จะได้ นำเอาความรู้ไปสู่การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบทั้งที่เป็นความรับผิดชอบ โดยส่วนตัว (Fard al-Ayn) และส่วนรวม (Fard al-Khifayah) (กฤษฎา เวลาดี และศุภิศรา มาศชาย, 2549 : 21) โดยหลักการศึกษาในอิสลามเป็นแนวทางของชีวิตทั้งหมดที่เกี่ยวพันกับชีวิตมนุษย์ตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งเสียชีวิต (Kutub, 1982 อ้างถึงใน Mazkur, 1999 : 87)

การศึกษาอิสลามในอิสลามมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากการศึกษาทั่วไป กล่าวคือไม่มีการแยกส่วนระหว่างวิชาการทางโลกกับวิชาการทางศาสนา เป็นระบบการศึกษาที่ต่อเนื่องตลอดชีวิตเริ่มตั้งแต่เกิดจนตาย ส่วนระบบการศึกษาไทยเป็นระบบการศึกษาที่เปิดโอกาสให้บุคคลได้ เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตเช่นเดียวกัน โดยอาศัยรูปแบบต่างๆ ทั้งการศึกษาที่เกิดจากระบบการเรียนรู้อินวิทีชีวิตและการศึกษาที่จัดตามแนวระบบโรงเรียน ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้มีบทบัญญัติทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้คู่คุณธรรม เป็นคนที่มีคุณภาพเข้าสู่มาตรฐานสากล สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยนัยแห่งมาตรา 49 ได้ระบุไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับ การศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ตามกฎหมายบัญญัติ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 1 มาตรา 6 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต

สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และในหมวด 6 มาตรา 47 ระบุให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 24-25)

ดังนั้น เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพไม่ว่าจะอย่างไรก็ตามคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนในการจัดการศึกษาต้องตระหนักและดำเนินการจนบรรลุผลในที่สุด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของคนไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 จึงระบุให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (กำหนดไว้ในหมวด 6 มาตรา 48) นอกจากนี้ เพื่อให้เกิดการนำสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จึงกำหนดให้ต้องออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา (ตามวรรคสอง มาตรา 47) เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง และให้เชื่อมโยงการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การอุดมศึกษา และการประกันคุณภาพภายนอก จึงได้มีการประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 แทนกฎกระทรวงฉบับเดิม (พ.ศ.2546) โดยกฎกระทรวงฉบับนี้ให้ความชัดเจนเกี่ยวกับระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก ในส่วนของการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด ตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่ให้สถานศึกษา ยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 8) จัดให้มีการ

พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สำนักทดสอบทางการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : คำนำ)

ผลจากการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา พบว่าคุณภาพการศึกษาโดยรวมหรือโดยเฉลี่ยของทั้งประเทศ เมื่อเทียบกับประเทศพัฒนาอุตสาหกรรม และประเทศส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะวัดโดยผลสัมฤทธิ์ในการสอบวิชาสำคัญของนักเรียนการประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ใช้เป็น การวัดผลสัมฤทธิ์ในการสอบระดับชาติในช่วงชั้น ป.6 ม.3 และ ม.6 คิดแบบถัวเฉลี่ยทั่วประเทศแล้วอยู่ในเกณฑ์ต่ำ โดยเฉพาะในวิชา เช่นคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา รวมทั้งลดลงจากปีก่อนๆ ในหลายกรณีด้วย การประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและคุณภาพภายนอก (สมศ.) พบว่า สถานศึกษา ครู นักเรียน ที่ได้มาตรฐานอยู่ในเกณฑ์มีสัดส่วนต่ำ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ และส่วนน้อยอีกหนึ่งส่วนอยู่ในระดับต้องปรับปรุง คุณภาพของการศึกษายังมีความแตกต่างกันสูง ระหว่างสถานศึกษาขนาดใหญ่ขนาดกลางในเมือง และสถานศึกษาขนาดเล็กในชนบท และชุมชนแออัดในเมือง และมีความแตกต่างกันสูง ระหว่างนักเรียนที่เก่งกับนักเรียนที่เรียนไม่เก่ง คือการมีนักเรียนเก่งไปแข่งวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โอลิมปิกได้รับรางวัลมาจำนวนหนึ่ง มีคนบางคนที่สอบระดับชาติได้คะแนนเต็มหรือเกือบเต็ม แต่ก็มีนักเรียนจำนวนมากที่ได้คะแนนต่ำและต่ำมาก รวมทั้งนักเรียนชั้น ป.2 และ ป.3 จำนวนหนึ่งที่ยังอ่านไม่ออกหรืออ่านไม่คล่อง (วิทยากร เชียงกูล, 2550 : 1-8)

ดังนั้น คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา จึงเป็นเรื่องเร่งด่วนที่จะต้องได้รับการพัฒนาให้ทัดเทียมกับนานาประเทศ และสถานศึกษาจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ จากสถานศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2554 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งเสริม สนับสนุนและกำกับ ดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และการจัดให้มีการ

พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553)

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นหนึ่งในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามพระราชบัญญัติการศึกษาและประกาศของกฎกระทรวง เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพของผู้เรียน การเรียนการสอน การบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและเตรียมพร้อมรับการประเมินภายนอก

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับสภาพการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับสภาพการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง อายุการทำงาน และขนาดโรงเรียน

1.2.3 เพื่อประมวลข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

1.3 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

ผลการวิจัยมีความสำคัญและประโยชน์ ดังนี้

1.3.1 ได้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.3.2 ได้ข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3.3 ได้แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เพื่อให้สถานศึกษา สำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอ สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ จึงกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2553 ดังนี้

1.4.1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.4.1.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.4.1.3 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

1.4.1.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.4.1.5 การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

1.4.1.6 การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.4.1.7 การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

1.4.1.8 จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.4.2 ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำนวน 68 โรงเรียน นำมากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 43-44) จากจำนวนโรงเรียน 68 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนจำนวน 59 โรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละโรงเรียนมีจำนวน 3 คน โดยมีเกณฑ์การพิจารณาคือ ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน และครูที่เป็นกรรมการและเลขานุการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 177 คน ส่วนผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์มีจำนวน 5 คน ซึ่งขั้นตอนการได้มาเงื่อนไข คือ 1) มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป 2) มีประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งผู้บริหารไม่ต่ำกว่า 10 ปี และ 3) โรงเรียนที่บุคคลดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ได้รับการรับรองคุณภาพโดย สมศ.ในการประเมินรอบที่ 2

1.4.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

1.4.3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

1. เพศ
  - 1.1 ชาย
  - 1.2 หญิง
2. วุฒิการศึกษา
  - 2.1 ปริญญาตรี
  - 2.2 ประกาศนียบัตรบัณฑิต
  - 2.3 ปริญญาโทขึ้นไป
3. ตำแหน่ง
  - 3.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน
  - 3.2 รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ
  - 3.3 ครูที่เป็นกรรมการและเลขานุการการประกันคุณภาพ

4. อายุการทำงาน

4.1 1 – 5 ปี

4.2 6 – 10 ปี

4.3 11 ปีขึ้นไป

5. ขนาดโรงเรียน

5.1 ขนาดเล็ก มีนักเรียนน้อยกว่า 500 คน

5.2 ขนาดกลาง มีนักเรียนระหว่าง 500 - 1,000 คน

5.3 ขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 1,001 คน ขึ้นไป

1.4.3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ สภาพการดำเนินงานตามระบบ

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2553 ได้แก่ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิจัย

1.5.1 การอ้างอิงอัลกุรอานจะระบุชื่อซูเราะฮ์กับหมายเลขอายะฮ์

1.5.2 การอ้างอิงอัลหะดีษจะระบุชื่อผู้บันทึกกับหมายเลขหะดีษ

1.5.3 การแปลความหมายอายะฮ์อัลกุรอาน ผู้วิจัยยึดคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทยของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับประเทศไทย ฉบับแปลศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน อัลมาดีนะฮ์ ซาอุดีอาราเบีย

1.5.4 สัญลักษณ์ อ่านว่า “ซุบฮานะฮ์ วะตะอาลา” เป็นคำภาษาอาหรับมีความหมายว่า “พระองค์ทรงมหาวริสุทธ์และสูงส่งยิ่ง” เป็นคำสุภาพที่มุสลิมกล่าวยกย่องและสรรเสริญพระองค์อัลลอฮ์ หลังจากที่ได้เฝ้านามพระองค์

1.5.5 สัญลักษณ์ อ่านว่า “ซ็อลลอลอสุฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม” เป็นคำภาษาอาหรับซึ่งมีความหมายว่า “ขออัลลอฮฺทรงประทานความโปรดปรานและความสันติแก่ท่าน” เป็นคำสุภาพที่มุสลิมใช้กล่าวยกย่องท่านศาสดามุฮัมมัด หลังจากที่ได้เฝ้านามของท่าน

1.5.6 เครื่องหมาย เป็นเครื่องหมายที่ใช้กำกับอายะฮฺสุรอราน

1.5.7 เครื่องหมาย ((.....)) เป็นเครื่องหมายที่ใช้กำกับสำนวนหะดีษ

1.5.8 เครื่องหมาย “.....” เป็นเครื่องหมายที่ใช้กำกับความหมายของอัลกุรอานอัลหะดีษที่นำมาอ้างอิง

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตาม ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2553 ตามประกาศของกฎกระทรวง ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำมีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดทำให้มีการประเมินคุณภาพภายในมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และจัดทำมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน โดยการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด

1.6.2 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และกาประกันคุณภาพทางการศึกษา ที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เอกลักษณะของสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด และต้องครอบคลุมสาระการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

1.6.3 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อสร้างหรือปรับแต่งวิสัยทัศน์ จัดลำดับความสำคัญของภารกิจ กำหนดรูปแบบและวิธีการจัดระบบองค์กร และการบริหารสถานศึกษา

1.6.4 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ หมายถึง การดำเนินการจัดโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด การจัดระบบสารสนเทศ ที่จำเป็นสำหรับการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อรวบรวม จัดเก็บ และใช้สารสนเทศ ตามความต้องการของหน่วยงาน

1.6.5 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การสนับสนุน ส่งเสริมรวมทั้งการกำกับติดตามให้มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนดไว้

1.6.6 การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา หมายถึง การจัดให้มีกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาพร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.6.7 การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่กระทำโดยบุคลากรภายในหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง โดยสะท้อนภาพความสำเร็จของคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ และคุณภาพศึกษาด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา

1.6.8 การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง การจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษาเพื่อเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

1.6.9 จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอและมีการปรับเปลี่ยน ในทางที่ดีขึ้น มีการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายใน ผลการตรวจสอบคุณภาพ ผลการประเมิน อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมาเป็นฐานวางแผนพัฒนาทุกระยะหรือทุกรอบการพัฒนา